

1 Hyväksytty edustajiston kokouksessa 25.11.2020

2

3 **Sisällysluettelo**

4	1. Johdanto	2
5	1.1. Lukuohje	2
6	2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet.....	3
7	2.1 Ikä	3
8	2.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli.....	4
9	2.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus	5
10	2.4 Poliittinen tai ammattiyhdystötoiminta	6
11	2.5 Perhesuhteet	7
12	2.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen	7
13	2.7 Terveystila ja vammaisuus.....	8
14	3. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY).....	10
15	3.1 TYyn toimintayhteisö.....	10
16	3.2 TYY työyhteisönä.....	12
17	4. Järjestöt	13
18	4.1 Järjestöyhteisö	13
19	4.2 Tapahtumat	16
20	4.3 Viestintä	18
21	5. Yliopisto ja yhteiskunta	18
22	5.1 Yliopisto	19
23	5.2 Yhteiskunta	22
24	6. Ohjelman toteutumisen arviointi.....	23
25	I. Keskeiset käsitteet	24
26	II. Turvallisen tilan periaatteet	27
27	III. Yhdenvertaisuustarkkailija	28
28		

29

30

31

32

33

34

35

1. Johdanto

36
37

38 Tämä yhdenvertaisuusohjelma on TYYn edustajiston hyväksymä kuvaus ylioppilaskunnan
39 yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää ylioppilaskunnan poliittista linjapaperia
40 yhdenvertaisuuskysymysten osalta.

41 TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa-arvoinen
42 yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii siihen, että
43 opiskelijat voivat toteuttaa itseään vailla pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa, TYYn järjestöissä
44 kuin arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

45 TYYn perustehtävä on määritelty ylioppilaskunnan strategiassa. Yhdenvertaisuus on yksi TYYn
46 keskeisistä arvoista. Kaikkien perustehtävässä määriteltyjen elementtien toteutumiseksi on
47 ensiarvoisen tärkeää se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi yliopistoyhteisön jäseneksi.

48 Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain yhdenvertaisuutta
49 käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että "ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta
50 asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen,
51 terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella." (Perustuslaki 6 §
52 2). Vuoden 2014 lopussa voimaan tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa
53 mainittujen ominaisuuksien lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön liittyvien
54 syiden perusteella: kansalaisuus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja
55 seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään erikseen
56 laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä sukupuoli-
57 identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

58 Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee edistää ja
59 arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös koulutuksen järjestäjän
60 näkökulmasta. TYYn kohdalla velvoite koskee ennen kaikkea TYYtä työnantajana.
61 Ylioppilaskunnan tulee edistää yhdenvertaisuuden toteutumista myös laajemmin – onhan
62 ylioppilaskunnan tarkoitus "olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia,
63 sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä
64 pyrkimyksiä" (Yliopistolaki 46 § 1).

65 Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys
66 yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä. Käsillä olevan
67 ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, myös kannustaa järjestöjä opiskelijoiden
68 moninaisuuden huomioimisessa. Yliopistoyhteisön yhdenvertaisuus on myös sen jäsenten
69 vastuulla.

1.1. Lukuohje

71

72 Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuu ja toimenpiteet. Ohjelman toimenpiteiden
73 toteuttamisesta ovat vastuussa kaikki TYYn toiminnassa mukana olevat tahot ja henkilöt. Kunkin

74 tavoitteen kohdalle on myös kirjattu tahot, jotka ovat tavoitteen edistämisestä ja toimenpiteiden
75 toteuttamisesta päävastuussa.

76 Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Yhdenvertaisuuden edistämisen
77 toimialueet, Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY), järjestöt sekä yliopisto ja ylioppilaskunta.
78 Osioissa viisi esitellään dokumentin seurantaan varten olevat toimenpiteet. Lisäksi dokumentin
79 lopusta löytyy kolme liitettä, jossa esitellään dokumentin kannalta keskeisimmät käsitteet
80 määriteltynä, turvallisen tilan periaatteet ja yhdenvertaisuustarkkailijan jalkauttamiseen
81 huomioita.

82

83 **2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet**

84

85 Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä
86 teemoitettuna toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee kiinnittää huomiota. Toiminta-
87 alueet on rakennettu pääosin yhdenvertaisuuslain ja tasa-arvolain sisältöihin perustuen.
88 Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2) alkuperä, etninen tausta,
89 kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus, 4) poliittinen ja
90 ammattiyhdistystoiminta, 5) perhesuhteet, 6) sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen
91 suuntautuminen, 7) terveydentila ja vammaisuus ja 8) sosioekonominen tausta ja
92 yhteiskuntaluokka. Seuraavissa luvuissa yhdenvertaisuuden toiminta-alueet otetaan huomioon
93 ylioppilaskunnan toiminnassa.

94 **2.1 Ikä**

95

96 Ikäyrjinnällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön osallistumista
97 ylioppilaskunnan toimintaan hänen iästään johtuen. TYY pyrkii edistämään opiskelijoiden välistä
98 keskustelua ja yhteisymmärrystä iästä riippumatta. TYyn tulee ottaa huomioon jäsenistönsä eri
99 ikäryhmät suunnitellessaan palveluita sekä edunvalvontaa. TYyn toimintaympäristö on melko
100 nuorekas, sillä työntekijät ja luottamushenkilöt ovat pääasiassa nuoria aikuisia.
101 Toimintaympäristön nuorekkuus voi vaikeuttaa iäkkäämpien opiskelijoiden osallistumista
102 toimintaan. TYY kuitenkin pyrkii edistämään eri-ikäisten osallisuutta ja pyrkii toiminnallaan
103 vähentämään niitä esteitä, jotka voivat aiheuttaa eri-ikäisten ihmisten eriarvoisuutta.

Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Otetaan eri ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioon jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden erityistarpeista.

104 2.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli

105

106 Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö. Alkuperä,
107 kansalaisuus, etnisyys tai kieli eivät saa asettaa opiskelijaa tai työntekijää heikompaan asemaan
108 ylioppilaskunnan toiminnassa tai päätöksenteossa.

109 TYyn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti, suomeksi ja
110 englanniksi.

TYyn toiminta on myös niiden jäsenten saavutettavissa, jotka eivät osaa suomea.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori ja tapahtumatuottaja
Toimenpiteet	Julkaistaan hakukuulutukset TYyn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja englanniksi. Käytetään TYyn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea. Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYyn kulttuuritapahtumissa esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.

111

Luodaan opiskelijayhteisö, jossa vallitsee moninaisia kulttuureja sekä alkuperää kunnioittava ja ennakkoluuloton ilmapiiri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, yhdenvertaisuusvastaava sekä kansainvälisyys- ja kulttuurisektori
Toimenpiteet	Järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jossa suomalaiset ja kansainväliset opiskelijat kohtaavat. TYyn tapahtumien markkinoinnissa ja toteutuksessa huomioidaan kulttuurien ja alkuperän moninaisuus ja panostetaan avoimuuteen. Opastetaan järjestöjä kunnioittamaan kulttuureita järjestön toiminnassa ja järjestöarjessa. Tunnistetaan ja tiedostetaan, että alkuperä ja yhteiskuntaluokka vaikuttavat kokemukseen toiminnan saavutettavuudesta. Toimitaan tämän vaikutuksen minimoimiseksi.

112

Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja, kansainvälisyyssektori ja viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä opiskelijoita.

	<p>Edustajiston koulutuksiin ja TYyn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin osallistuminen on mahdollista myös englanniksi.</p> <p>Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYyn päättäviin toimielimiin laajasti myös englanniksi.</p> <p>Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaukset suomesta englantiin edustajiston kokouksiin.</p> <p>TYyn toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten esityslistat ja päätösluettelot sekä mahdollisuuksien mukaan kokousliitteet ovat saatavilla myös englanniksi.</p> <p>Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi esimerkiksi Facebookin kommenttiketjussa.</p> <p>Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan dokumentit halutaan kääntää ja varataan käännöskuluihin sen mukaan varoja budjetista.</p>
--	--

113

114 2.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

115

116 TYyn toiminta on uskonnollisesti, maailmankatsomuksellisesti ja vakaumuksellisesti
117 sitoutumatonta. Kaikilla on oltava mahdollisuus olla osana opiskelijayhteisöä omasta uskonnosta,
118 maailmankatsomuksesta tai vakaumuksesta riippumatta. Toimintaympäristössä saattaa
119 kuitenkin vallita yksi vahva näkemys, joka voi estää yhdenvertaisuuden toteutumisen toiminnassa
120 esimerkiksi jättämällä muut näkökulmat huomiotta. TYyn tulee luoda mahdollisuudet
121 moninaisten näkökulmien ja maailmankatsomusten esittämiselle sekä sen arvostukselle ja
122 kunnioittamiselle.

123

Jokainen voi osallistua TYyn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan niihin arvostavasti.

Hiljentymisen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi eri uskonnonharjoittajille sopivia rauhallisia tiloja hiljentymistä varten. Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.

124 2.4 Poliittinen tai ammattiyhdystötoiminta

125
126 TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein erota toisistaan
127 vahvasti. Edustajistossa toimii niin poliittisesti sitoutuneita kuin sitoutumattomia ryhmiä.

128 Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja
129 kriittiseen kansalaisuuteen". TYyn piirissä toimii poliittisesti sitoutunutta ja sitoutumatonta
130 yhdistystoimintaa. TYY heijastaa toiminnassaan edustajiston hyväksymiä kantoja, mutta ei syrji
131 mielipiteitä, jotka eivät ole edustettuina.

Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä. Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	Kutsutaan vaalitulaisuuksiin myös muita kuin eduskuntapuolueiden edustajia. Järjestetään sisällöltään monipuolisia vaalitulaisuuksia. Ylläpidetään TYyn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria.

132

Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin. Turvallisen tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa. Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiirin luomiseksi. TYyn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden esittämiselle, kunhan ne noudattavat lakia ja turvallisen tilan periaatteita.

133

Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa. Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle keskustelulle.

134 2.5 Perhesuhteet

135

136 Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhesuhteista johtuen. Perhesuhteilla tarkoitetaan
137 henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYyn jäseniin kuuluu suuri joukko perheellisiä
138 opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-elämän ja opiskelun sekä mahdollisen työn
139 yhdistämisen kanssa. Perheellisellä opiskelijalla tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijaa, jolla on
140 huollettavana alaikäinen lapsi tai lapsia.

141 Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja päätöksentekoon
142 vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun lähiomaisen hoitamisesta riippumatta.

Perheelliset opiskelijat tunnistavat helposti lapsiystävälliset TYyn ja järjestöjen tapahtumat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Merkitään tapahtumakuvauksiin tieto perheystävällisyydestä. Kannustetaan järjestöjä merkitsemään tieto tapahtuman perheystävällisyydestä tapahtumakuvauksiin.

143

Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vieraila lasten kanssa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan mahdollisuutta tarjota lapsille alennushintaista ruokaa opiskelijaravintoloissa. Kartoitetaan Unica-ravintoloiden syöttötuolutilannetta.

144

Perheelliset opiskelijat kuuluvat opiskelijayhteisöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan perheellisten opiskelijoiden tarpeita opiskelua helpottavista toimenpiteistä. Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla vertaistoiminnan löytäminen.

145

146 2.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen

147

148 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolaki kieltävät sukupuolesta, sukupuolen ilmaisusta ja seksuaalisesta
149 suuntautumisesta johtuvan syrjinnän. TYyn piirissä toimivaa henkilöä ei siten saa syrjiä tai häiritä
150 näiden ominaisuuksien perusteella. Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea epäoikeudenmukaista ei-
151 toivottua käytöstä, esimerkiksi seksuaalista häirintää tai kiusaamista. Epäoikeudenmukainen
152 käytös tarkoittaa kaikkea sitä käytöstä, mitä ei voida pitää yleisesti hyväksyttävänä tai joka loukkaa
153 tahallisesti tai tosiasiallisesti toista ihmistä tai ryhmää. TYY edistää sukupuolisensitiivistä ajattelua
154 purkamalla sukupuoleen ja sukupuolen ilmaisuun liittyviä stereotyyppioita. Todellinen tasa-arvo ja

155 yhdenvertaisuus toteutuvat kun sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät ominaisuudet tai piirteet
156 eivät vaikeuta TYYssä toimimista tai muodostu sille esteeksi.

TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori, viestintäsektori, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja sukupuolen perusteella tapahtuvaa lokeroimista. Kyselylomakkeita tehdessä pohditaan sukupuolen kysymisen tarpeellisuutta.

157

Oman sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta. Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuuteen liittyen yhdessä yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa. Osallistutaan seksuaalisuutta ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin kampanjoihin.

158

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Tapahtumasektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYyn tapahtumien cis-heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja perinteitä kartoitetaan ja niiden normatiivisuutta puretaan ja muokataan. TYyn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.

159

160 **2.7 Terveydentila ja vammaisuus**

161

162 Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn
163 moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi puutteita
164 yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös ylioppilaskuntaa
165 tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumiseksi.
166 TYY pyrkii edistämään esteettömyyden periaatteita niin rakentamisen, osallistumisen kuin
167 palveluidenkin tasolla, sekä omassa toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

- 168 Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset tukipalvelut, jotka
169 ovat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle yliopistoyhteisössä.

TYyn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä.	
Vastuu	Pääsihteeri, tilavastaava, sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Tiloja remontoidessa suositetaan esteettömiä ratkaisuja, joita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja pyritään valitsemaan esteettömin vaihtoehto.</p> <p>Parannetaan esteettömyyttä TYyn tiloissa esteettömyyskartoituksen pohjalta.</p> <p>Vakiinnutetaan TYyn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta valmiilla tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYyn tilassa.</p>

170

Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi.</p> <p>Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita tarjoavia tahoja.</p> <p>Viestitään mielenterveyspalveluista ja asioiden käsittelystä myös englanniksi, jotta ei suomea puhuvien opiskelijoiden olisi helpompaa hakea apua mielenterveysongelmiin.</p> <p>Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveyspäivään.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä mukaan kampanjoihin sekä osallistumaan vuosittain opiskelijoiden mielenterveyspäivään.</p> <p>Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja koulutetaan opiskelijoita asian puheeksi ottamisesta.</p>

171

172 2.8 Sosioekonominen tausta ja yhteiskuntaluokka

173

174 Akateeminen yhteisö voi tutkimusten mukaan tuntua vieraalta ei-korkeasti koulutetusta
175 perheestä tuleville opiskelijoille ja he voivat kokea vähäisempää kuuluvuuden tunnetta
176 opiskelijayhteisöön ja koko yliopistoyhteisöön. TYY pyrkii edistämään jäsentensä välistä
177 yhteenkuuluvuutta, yhteisymmärrystä ja keskustelua opiskelijoiden luokkataustasta riippumatta.
178 Sosioekonominen tausta ja yhteiskuntaluokka eivät saa muodostua esteeksi opiskelijayhteisöön ja
179 opiskeluihin kiinnittymiselle.

180

Sosioekonominen tausta ja yhteiskuntaluokka eivät heikennä yliopistoyhteisön ja opiskelijatoiminnan saavutettavuutta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tunnistetaan ja kartoitetaan sosioekonomisen taustan ja yhteiskuntaluokan vaikutus toiminnan saavutettavuuteen. Otetaan sosioekonominen tausta ja yhteiskuntaluokka huomioon jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa eri taustoista tulevien opiskelijoiden kokemuksista ja mahdollisista erityistarpeista.

181

182 3. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)

183

184 Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana ja
185 toimintayhteisönä. TYYn nimellä toimivia henkilöitä ja tahoja ovat TYYn edustajisto, hallitus,
186 työntekijät, siivet sekä hallituksen ja edustajiston nimittämät toimikunnat ja työryhmät.

187 Turun yliopiston ylioppilaskunnan tavoitteet on jaettu edelleen kolmeen kokonaisuuteen: TYYn
188 toimintayhteisö, työyhteisö ja päätöksenteko.

189 3.1 TYYn toimintayhteisö

190

TYYn toiminta on saavutettavaa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta ja sen edistämisestä. TYYn toiminnassa mukana olevia koulutetaan siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia. Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Tehdään selväksi palautteen antajille, mikä on anonyymien ja nimellisten palautteiden ero.

191

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan ja tulla valituksi TYyn toimintaan.	
Vastuu	Pääsihteeri, viestintäasiantuntija, keskusvaalilautakunta, valintatoimikunta ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti.</p> <p>Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota saavutettavaan viestintään ja oman ehdokasjoukon moninaisuuteen. TYy ja keskusvaalilautakunta puuttuvat mahdolliseen syrjivään tai epäasialliseen edustajistovaalikampanjointiin tai -mainostamiseen. Puuttumiseen on keinoja ja ohjeistukset.</p> <p>Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen käytäntöjä TYyn viestintäkanavissa.</p> <p>Valinta- ja rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti, jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.</p> <p>Tasapuolisuussääntöä ei sovelleta tilanteissa, joissa sitä ei ole lain mukaan velvoitettu.</p>

192

TYyn viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	<p>TYyn viestinnässä huomioidaan materiaalien luettavuus, kuten kontrastit ja värin erottuminen. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.</p> <p>Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.</p> <p>TYyn nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja englanninkielinen osio yhtä aikaa.</p> <p>TYyn viestinnässä ei käytetä stereotyyppitelevää kieltä tai kielikuvia esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta vakaumuksista loukkaavasti.</p>

193

Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset liitetiedostot TYyn nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä henkilötietoja.

194

	Tarjotaan jäsenille tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi kyselyiden ja workshopien muodossa.
--	---

195

TYY tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta.	
Vastuu	Pääsihteeri, järjestösektori ja Satakunnan kampuksista vastaava
Toimenpiteet	Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti. Kommunikaatiotapoja kehitetään kampusten välillä. Hybridiosallistumismahdollisuutta lisätään TYyn järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin.

196

Kaikki opiskelijat tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön.	
Vastuu	Tuutorivastaava, yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYyn tuutorivastaava ja yhdenvertaisuusvastaava kouluttavat järjestöjen tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta, sosioekonomisista taustoista, erilaisista vähemmistöistä ja niiden huomioimisesta yliopistoyhteisössä sekä moniperustaisesta syrjinnästä.

197

Kaikki opiskelijat saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja vertaistoiminnan lisäämiseksi. Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita, kuten OpintoVartua, mielenterveyspolkua ja TYyn nettisivuille rakennettavaa vertaistukea antavaa mielenterveyssivua.

198

3.2 TYY työyhteisönä

199

Jokainen TYyn toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Järjestetään työntekijöille ja uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa yhdenvertaisuuskoulutus. Uusi työntekijä perehdytetään TYyn yhdenvertaisuusohjelmasta. Koulutetaan toimiston väkeä vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan yhdenvertaisuusasioista.

200

TYyn toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYyn toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia. Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain ja raportoi näistä vuosikertomukseensa.

201

202 4. Järjestöt

203

204 Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten järjestöt ovat
205 hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tämän osion tavoitteet ja
206 toimenpiteet koskevat sekä TYyn että järjestöjen toimintaa. TYytä koskevissa kohdissa korostuu
207 ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden kouluttajana ja neuvonta- ja tukipalveluiden
208 tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja tuetaan erityisesti tapahtumien järjestämisessä, viestinnässä,
209 jäsenten yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimessa ja syrjimättömässä ilmapiirissä. Järjestöjä
210 koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia, mutta niitä voidaan hyödyntää toiminta-avustusten
211 myöntöperusteissa.

212 Tärkeimmät TYyn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi järjestöissä ovat
213 kouluttaminen, ohjelman tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas, turvallisen tilan periaatteet ja
214 järjestöjen toiminta-avustushakemusten pisteytys. Kun toimenpiteissä puhutaan järjestöjen
215 ohjeistamisesta, viitataan ennen kaikkea yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Kun
216 puhutaan kannustamisesta, viitataan toiminta-avustushakemusten pisteytyksiin. Turvallisen tilan
217 periaatteilla järjestöjä tuetaan yhdenvertaisen ja turvallisen ilmapiirin luomisessa.

218 Kohta neljä on jaettu kolmeen alakohtaan, jotka ovat järjestöyhteisö, tapahtumat, ja viestintä.

219 4.1 Järjestöyhteisö

220

Järjestöt saavat riittävästi tukea ja kannustusta yhdenvertaisen toiminnan toteuttamiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava, avustustoimikunta
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan yhdenvertaisuusvastaavat. Koulutetaan järjestöt TYyn yhdenvertaisuusoppaasta ja annetaan neuvoja yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen. Toimitetaan yhdenvertaisuusopas jokaiselle järjestölle. Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa järjestöjen koulutuksissa.

221

	<p>Mahdollistetaan etä- tai hybridiosallistuminen kaikkiin järjestökoulutuksiin, joissa se on tarkoituksenmukaista.</p> <p>Toiminta-avustushakemusten pisteytyksessä on selkeästi kohta, jonka arvo painottuu järjestön yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin.</p>
--	---

222

Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä luomaan itselleen yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä vuosittaisesta seurannasta.</p> <p>Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla neuvontaa ja keskusteluapua tarvittaessa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä tiedottamaan TYyn häirintäyhdyshenkilöistä ja asettamaan heidän yhteystiedot näkyväälle paikalle järjestön toiminnassa, esimerkiksi järjestön nettisivuille.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen keräämisessä ja käsittelyssä.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.</p>

223

Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä vammaisopiskelijoiden huomioimisesta järjestötoiminnassa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan kanssa.</p>

Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia ja järjestetään koulutus, jossa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.

224

	<p>Kehitetään konsepti, jossa opiskelijat voivat olla osana mielenterveyden edistämistä jo varhaisessa vaiheessa ja antaa tukea opiskelutovereilleen. Mahdollistetaan ja koulutetaan järjestöjen ja tiedekuntien matalan kynnyksen yhteydenpito ja yhteistyö mielenterveysasioissa.</p> <p>Markkinoidaan projektiavustuksia erityisesti sillä kärkeä, että järjestöt voivat toteuttaa mielenterveysongelmiin varhaista puuttumista tukevia projekteja.</p> <p>Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä uudesta konseptista ja OpintoVartusta.</p>
--	--

225

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta.	
Vastuu	Satakunnan kampuksista vastaava ja järjestösektori
Toimenpiteet	<p>Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten järjestöjen kanssa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.</p>

226

Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestökopija huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.</p>

227

Järjestöjen tilat ovat saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantamisessa.</p> <p>Vaikutetaan yliopistoon niin, että opiskelijoille voidaan tarjota fyysisesti saavutettavia järjestötiloja.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille järjestötilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.</p>

228

229

4.2 Tapahtumat

230

Tapahtumissa ei painosteta alkoholin käyttöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa.</p> <p>Opastetaan järjestöjä siitä, miten tarjoilut voivat olla yhdenvertaiset myös alkoholittoman vaihtoehdon valitseville.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään alkoholittomia tapahtumia.</p> <p>Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä.</p> <p>Tuetaan järjestöjä monipuolisten tapahtumien suunnittelussa.</p>

231

Järjestöt tietävät, mitä TYyn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää heitä toiminnassaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYyn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän toiminnastaan.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis- ja syrjintätapaukset välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja toiminnassa.</p>

232

Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää eikä rasismia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöjä siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia järjestön tapahtumissa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä ja heidän jäseniään olemaan yhteydessä TYyn häirintäyhdyshenkilöihin tällaisissa tilanteissa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään anonyymi palautemahdollisuus tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa epäasiallisista kokemuksista.</p>

233

Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon tapahtuman suunnittelussa ja tapahtumapaikkaa valitessa.

234

	<p>Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa erilaiset ruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.</p>
--	--

235

Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä tapahtumia.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan laajasti, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää järjestön toiminnan.</p> <p>Tiedotetaan järjestöjen toiminnasta laajasti eri viestintäkanavilla.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYyn viestintäkanavia.</p>

236

Perheelliset opiskelijat pystyvät osallistumaan järjestöjen toimintaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään toimintaa monipuolisesti eri kellonaikoina.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään tapahtumia, joihin lasten mukaan ottaminen on mahdollista.</p>

Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti) tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.</p> <p>Toimitaan roolimallina kaksikielisessä viestinnässä järjestöille.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkkaamalla heille tapahtuman keskeiset asiat.</p>

	<p>Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi järjestöjä esimerkin kautta.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä viestimään toiminnastaan sekä suomeksi että englanniksi.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.</p> <p>Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.</p>
--	---

237

238 4.3 Viestintä

239

Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, viestintäasiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta viestinnässä.</p> <p>Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.</p>

240

Kaikkien järjestöjen toiminnasta on saatavilla perustiedot myös englanniksi.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta mikä voi koskea ei suomea puhuvia opiskelijoita.</p> <p>Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuisuuden päivittämisestä vuosittain.</p>

241

Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori, järjestösektori
Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittunutta, stereotyyppitelevää, rassistista ja muuten syrjivää kieltä tai kuvastoa.</p> <p>Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten järjestöjen kanssa.</p>

242

243 5. Yliopisto ja yhteiskunta

244

245 Opiskelijoiden edunvalvojana TYyllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan edistää
246 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella opiskelijoita
247 yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja huolehtia myös riittävästä
248 opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet toimivat TYylle edunvalvonnan ohjenuorina.
249 Puhuttaessa edistämisestä toimenpiteiden yhteydessä, tarkoitetaan ennen kaikkea asian
250 edistämistä erilaisissa yliopiston hallinnon, henkilökunnan ja muiden sidosryhmien tapaamisissa.

251 Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu julkiseen
252 keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen, saavutettava ja syrjimätön
253 yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden yksilöiden osallisuutta ja yhteiskunnallisia
254 pyrkimyksiä.

255 Yhdenvertaisuusohjelman toimenpiteet tukevat muita TYyn toimintaa ohjaavia dokumentteja.

256 5.1 Yliopisto

257

Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen ja valvotaan sen toteutumista. Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen laajasti.

258

Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä kaikissa tiedekunnissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja – elimiin. Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.

259

Koulutus on järjestetty saavutettavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelujärjestelyjä koskevan ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista. Informoidaan opiskelijoita opiskelujärjestelyistä TYyn nettisivuilla. Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyistä. Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita esteettömyyden apuohjelmia.

260

	Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia opintosuoritusmahdollisuuksia.
--	---

261

Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi näkövammaisille ja ei suomea puhuville.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi liikkumisrajoitteisille.</p> <p>Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen lisäämiseksi.</p> <p>Vaikutetaan yksityisten pukuhuoneiden lisäämiseksi CampusSportin tiloihin.</p> <p>Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä aktiivisesti TYyn tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.</p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio tavoittaa laajasti opiskelijat.</p>

262

Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja tuutorointitilanteissa avoimesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Vaikutetaan niin, että yliopisto ja tiedekunta korostavat jo johdantoluennoilla, että yliopistoelämään kuuluu kanssaihminen kunnioittaminen ja moninaisuuden hyväksyminen.</p> <p>Tehdään yhdenvertaisuusasioista helposti lähestyttäviä ja integroidaan ne arkeen esimerkiksi matalan kynnyksen kampanjan avulla lukuvuoden alussa.</p> <p>Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta, rasismia tms.</p> <p>Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosaiten kanssa.</p>

Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään asiallisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä kuinka toimia, jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla.</p> <p>Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua hyödyntäen.</p> <p>Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille.</p> <p>Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.</p>

263

Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen opiskelun tuen palveluiden saatavuutta.</p> <p>Edistetään mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä opiskelutaitojen tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.</p> <p>Tiedotetaan Kelan tuista, joihin opiskelijat eri elämäntilanteissa ovat oikeutettuja, jotta he osaavat hakea ja käyttää niitä.</p> <p>Viestitään OpintoVartun tarjoamista palveluista ja kannustetaan järjestöjä viestimään opiskelua tukevista palveluista jäsenistölleen.</p>

264

Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten läsnäoloon opetustilanteissa.</p> <p>Selvitetään ja edistetään lyhytaikaisia lastenhoitomahdollisuuksia luentoaikoina.</p> <p>Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.</p>

265

Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville.

266

	Kannustetaan yliopistoa siirtymään sukupuolisensitiiviseen kommunikointiin.
	Koulutetaan yliopistoa stereotyyppioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.

267

Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on nollatoleranssi rasismiin.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla selvät käytännöt rasismitapauksiin puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.

268

Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä toimimiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston kanssa. Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja määrän lisäämistä eri oppiaineissa. Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille opiskelijoille.

269

5.2 Yhteiskunta

270

TYY vaikuttaa yhdenvertaisen yhteiskunnan kehitykseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja tempauksiin, kuten Pride-tapahtumaan, tai rasisminvastaiseen toimintaan. Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä yhdenvertaisuusnäkökulmaa. Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi.

271

Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien huomiointia ja esteettömyyttä.

	Vaikutetaan TYS:öön ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi kansainvälisille opiskelijoille.
--	--

272

Yhdenvertaisuuden edistäminen on vahva teema SYL:n ja OLL:n linjoissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja liikuntavastaava
Toimenpiteet	Nostetaan yhdenvertaisuusohjelmasta sopivia kohtia SYL:n ja OLL:n materiaaleja koskeviin TYYn lausuntoihin.

273

274

6. Ohjelman toteutumisen arviointi

275

276 Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain. Kattava tarkastelu tavoitteiden
277 toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä. Päävastuu
278 seurannasta on hallituksen yhdenvertaisuusvastaavalla ja toissijainen vastuu sosiaalipoliittisella
279 asiantuntijalla, jotka arvioivat tavoitteiden toteutumista TYYn muun toimiston avustuksella.
280 Puolivuotiskatsauksen yhteydessä tehtävän arvioinnin lisäksi toimintakertomuksessa on
281 yhdenvertaisuutta käsittelevä osio, jonka laatii hallituksen yhdenvertaisuusvastaava kautensa
282 päätteeksi.

283 Tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida asteikolla **saavutettu - osittain saavutettu - ei vielä**
284 **saavutettu**. Samoin toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan asteikolla **toteutunut - osittain**
285 **toteutunut - ei toteutunut**. Arviointi toteutetaan sanallisesti. Arvioinnin avulla seurataan, miten
286 toimenpide ja tavoite on toteutunut ja saavutettu. Jotta seuranta olisi helpompaa tulevina vuosina,
287 voidaan seurantaraporttiin kirjoittaa sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja mitä
288 toimenpidettä edistääksemme tulisi seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät arviot toteutumisesta
289 on syytä kirjata yhteen ja samaan dokumenttiin, jotta toteutumisen seuranta on systemaattista.
290 Arviointi toimitetaan myös edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden
291 ensimmäisen kokouksen yhteydessä.

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305 I. Keskeiset käsitteet

306

307 Keskeiset käsitteet tukevat yhdenvertaisuusohjelman lukemista. Yhdenvertaisuuteen liittyy
308 enemmän käsitteitä kuin tässä ohjelmassa on nostettu esille. Tähän on avattu tämän ohjelman
309 kannalta tärkeimpiä käsitteitä.

310 **Ableismi** tarkoittaa vammaisten syrjintää, jossa normiajattelussa vammattomuus on keskiössä ja
311 tavoiteltavaa.

312 **Disabilismilla** tarkoitetaan yhteiskunnassa rakennettuja esteitä, jotka vähentävät vammaisten
313 osallisuutta. Sitä tapahtuu ihmisten välillä ja rakenteissa, kuten organisaatioissa, yrityksessä,
314 laitoksissa ja virastoissa.

315 **Esteettömyys** ja saavutettavuus ovat saman sisältöisiä termejä; esteettömyydestä puhuttaessa
316 viitataan usein fyysiseen ympäristöön, saavutettavuus taas on käsitteenä laajempi.

317 **Häirintä** on ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä, joka liittyy johonkin kiellettyyn
318 syrjintäperusteeseen. Henkilön ihmisarvon ja koskemattomuuden tarkoituksellista tai
319 tosiasiallista loukkaamista siten, että luodaan esim. uhkaava, vihamielinen, halventava tai
320 nöyryyttävä ilmapiiri.

321 **Kohtuullisten mukautusten** tavoitteena on se, että vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti
322 muiden kanssa asioida viranomaisissa sekä saada koulutusta, työtä ja yleisesti tarjolla olevia
323 tavaroita ja palveluita samoin kuin suoriutua työtehtävistä ja edetä työuralla. (Yhdenvertaisuuslaki
324 §15) Kohtuullisuutta arvioidaan vammaisen ihmisen tarpeiden lisäksi myös muista näkökulmista,
325 joita ovat esimerkiksi toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä
326 mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki. Kohtuulliset
327 mukautukset ovat "avustamistyyppisiä", yksilöllisiä ratkaisuja.

328 **Moniperusteisella syrjinnällä** tarkoitetaan syrjinnän kohteeksi joutumista kahden tai
329 useamman eri syrjintäperusteiden perusteella. Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan moniperusteiseen
330 syrjintään myös kun yksi syrjintäperusteista on sukupuoli. Yhdenvertaisuuslakia sovelletaan
331 myös sellaiseen moniperusteiseen syrjintään, jossa kaksi tai useampi henkilöön liittyvä
332 seikka ainoastaan yhdessä johtavat kiellettyyn syrjintään. Tätä kutsutaan risteäväksi syrjinnäksi.
333 Erityisesti vähemmistöt voivat olla alttiita moniperusteiselle syrjinnälle. Esimerkiksi

334 vammaisen etniseen vähemmistöön kuuluva henkilö voi tulla syrjityksi sekä vammaisuutensa että
335 alkuperänsä vuoksi.

336 **Normitietoisuus** tarkoittaa lähestymistapaa, jossa tarkastellaan yhteiskunnan rakenteita, tehdään
337 normit näkyviksi ja kyseenalaistetaan niitä. Normeilla tarkoitetaan tässä yhteydessä
338 yhteiskunnassa vallalla olevia käsityksiä siitä, mitä pidetään "normaalina". Normitietoisuus on
339 aktiivista toimintaa normien purkamiseksi. Esimerkiksi cis-heteronormatiivisuudella tarkoitetaan
340 normia, jonka mukaan ihmisten oletetaan jakautuvan kahteen toisilleen vastakkaiseen ja toisiinsa
341 vetoa tuntevaan cis-sukupuoleen, naisiin ja miehiin. Cis-sukupuolinen tarkoittaa henkilöä, joka
342 kokee sukupuoli-identiteettinsä vastaavan syntymässään määriteltyä sukupuolta.

343 **Ohje tai käsky** syrjiä ilmenee esimerkiksi tilanteessa, jossa toimivaltaan tai asemaan perustuen
344 annettu opastus, toimintaohje tai velvoite, jonka tavoitteena on aikaansaada syrjintää. Työnantaja
345 tai esimies ei saa määrätä työntekijöitä toimimaan syrjivästi, esim. kieltää palkkaamasta tiettyyn
346 etniseen ryhmään kuuluvaa henkilöä.

347 **Rasismi** tarkoittaa niitä yhteiskunnallisia ja yksilöllisiä asenteita, käytänteitä ja järjestelmiä, jotka
348 asettavat tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti oletetun ihmisryhmänesimerkiksi etnisyyden,
349 ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnonperusteella alempiarvoisiksi kuin
350 muut ihmisryhmä. Rasismi on siis ihmisryhmän tai sen jäsenen ihmisarvon alentamista. Rasismia
351 esiintyy henkilöiden tai ihmisjoukkojen välillä, mutta myös rakenteissa. Rakenteellisella rasismilla
352 tarkoitetaan organisaatiossa, yrityksessä, laitoksissa ja virastoissa esiintyvää välitöntä tai välillistä
353 syrjintää tiettyjä ihmisryhmiä kohtaan. Rasismi edistää eriarvoistumista ja vahingoittaa sen
354 kohteiden lisäksi koko yhteiskuntaa. Rasismia käytetään vallan välineenä.

355 **Saavutettavuudessa** on kyse jokaisen yhdenvertaisesta mahdollisuudesta osallistua niin, että
356 fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten esteiden aiheuttama kynnys on mahdollisimman pieni.
357 Fyysinen saavutettavuus voi tarkoittaa esimerkiksi helposti luettavia, riittävän suurella fontilla ja
358 kontrastilla tehtyjä tapahtumajulisteita. Psyykinen saavutettavuus voidaan nähdä mielen
359 hyvinvointina ja vallitsevina asenteina sekä erilaisista mielenterveyden haasteista kärsivien ja
360 neuroepätyypillisten ihmisten normista poikkeavien tarpeiden huomioimista käytännössä.
361 Sosiaalinen saavutettavuus merkitsee esimerkiksi vastaanottavaa ja turvallista ryhmää, jossa ei
362 tarvitse pelätä joutuvansa kiusatuksi tai painostetuksi.

363 **Seksuaalinen häirintä** tarkoittaa häirinnällä tarkoitetaan yleensä toisen lähestymistä
364 seksuaalisella tavalla, vastoin hänen tahtoaan. Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa fyysistä
365 lähestymistä, mutta seksuaalinen häirintä voi olla myös muunlaista ei-toivottua huomiota.
366 Seksuaalinen häirintä voi tarkoittaa halventavaa puhetta toisen sukupuolesta, erilaiset vihjailut,
367 seksuaalisesti värityneet vitsit tai vartaloa tai yksityiselämää koskevat puheet tai kysymykset.
368 Seksuaalinen häirintä voi siis olla sekä verbaalista että fyysistä.

369 **Sukupuolisensitiivisyydellä** tarkoitetaan arvoja, asenteita, kykyjä ja taitoja, ajattelua, tunnetta ja
370 toimintaa, joissa otetaan erityisesti huomioon sukupuoliin liittyvät käsitykset ja stereotypiat. Se
371 on kriittistä herkkyyttä tiedostaa ja tunnistaa sukupuoleen liittyviä merkityksiä ja vaikutuksia
372 suhteessa ihmisten kokemisen, olemisen ja toimimisen mahdollisuuksiin.

373 **Tasa-arvo** tarkoittaa, että yksilöillä on yhtäläiset yhteiskunnalliset tehtävät, oikeudet ja
374 velvollisuudet sukupuolesta riippumatta, ja jokaisella on mahdollisuus toteuttaa itseään ilman,
375 että hänen toiminnalleen asetetaan esteitä sukupuolen tai sen ilmaisun perusteella (lähde: Tasa-
376 arvoasiain neuvottelukunta tane.fi). Kaikilla tulee olla yhtäläiset mahdollisuudet ja vapaudet
377 elämässään. Tasa-arvon toteutumista seuraa tasa-arvovaltuutettu. Laki naisten ja miesten
378 välisestä tasa-arvosta (nk. tasa-arvolaki) tähtää sukupuoleen ja sen ilmaisuun perustuvan
379 syrjinnän estämiseen ja naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistämiseen.

380 **Vihapuhe** on määritelty Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksessa (R 97 20)
381 seuraavasti: Vihapuhetta ovat kaikki ilmaisumuodot, jotka levittävät, lietsovat, edistävät tai
382 oikeuttavat etnistä vihaa, ulkomaalaisvastaisuutta, antisemitismia tai muuta vihaa, joka pohjaa
383 suvaitsemattomuuteen. Yleiskielessä ja julkisessa keskustelussa käytetty termi vihapuhe on
384 muodostunut käsitteenä tulkinnanvaraiseksi.

385 **Välillinen syrjintä** tarkoittaa sitä, kun näennäisesti puolueeton sääntö, peruste tai käytäntö
386 asettaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan. Välillisen syrjinnän kriteerit eivät kuitenkaan
387 täyty, jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite, jonka saavuttamiseksi
388 käytetyt keinot ovat tarpeellisia ja asianmukaisia. Käytännössä välillinen syrjintä tarkoittaa usein
389 sitä, että johonkin tiettyyn ryhmään kuuluvien henkilöiden on tosiasiallisesti vaikeampi täyttää
390 jokin asetettu edellytys. Kyse voi olla myös siitä, että valitulla toteutustavalla on kielteisiä
391 vaikutuksia nimenomaan ja vain tiettyyn ryhmään kuuluville henkilöille. Esimerkiksi liian
392 korkeiksi asetetut kielitaitovaatimukset työssä, jossa ne eivät ole työn tekemisen kannalta
393 välttämättömiä, ovat välillistä syrjintää.

394 **Välitön syrjintä** tarkoittaa sitä, että jotakuta kohdellaan jonkun laissa kielletyn syrjintäperusteen
395 perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai kohdeltaisiin
396 vertailukelpoisessa tilanteessa. Epäsuotuisalla kohtelulla tarkoitetaan sellaista menettelyä (teko,
397 laiminlyönti), jolla menettelyn kohde asetetaan muihin nähden huonompaan asemaan.
398 Käytännössä tämä voi olla rajoitusten, vaatimusten tai velvoitteiden asettamista vain tietylle
399 henkilölle tai ihmishenkilöryhmälle, tai esimerkiksi jonkin yleisesti saatavilla olevan etuuden,
400 palvelun tai oikeuden epäämistä tai rajoittamista. Välitöntä syrjintää on esimerkiksi se, jos
401 henkilöä kielletään pääsemästä ravintolaan hänen etnisen taustansa perusteella.

402 **Yhdenvertaisuus** tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän
403 sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään,
404 uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai
405 ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan,
406 seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä (lähde:
407 yhdenvertaisuus.fi). Yhdenvertainen kohtelu tarkoittaa, ettei ketään edellä mainittujen syiden
408 perusteella saa asettaa heikompaan asemaan kuin toisia.

409 **Yksilöllinen oppija.** Jokainen opiskelija pystyy sisäistämään tietoa, oppimaan taitoja ja
410 opiskelemaan tuloksellisesti, kun hänelle tarjotaan siihen edellytykset. Esimerkiksi lukihäiriö,
411 autisminkirjoon kuuluminen, tarkkaavaisuudenhäiriöt tai muu neuroepätyypillisuus kuulo- tai
412 näkövamma voi hankaloittaa opiskelua huomattavasti, ellei sitä oteta asianmukaisella tavalla

413 huomioon opetusjärjestelyissä. Yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet eivät saa
414 muodostua kellekään opiskelun esteeksi, mikäli edellytykset oppimiseen ovat kohtuullisin toimin
415 turvattavissa.

416 II. Turvallisen tilan periaatteet

417

418 Turvallinen tila tarkoittaa, että kaikilla on vapaus olla oma itsensä, ilmaista itseään vapaasti ja olla
419 osallinen kaikessa toiminnassa. Turvallisessa tilassa kaikki häirintä on ehdottomasti kiellettyä.
420 Häirintää on mikä tahansa toiminta tai käytös, joka on toista alistavaa, vihamielisen ja
421 epämiellyttävän ilmapiirin luomista tai ihmisen tai ihmisryhmän uhkailua.

422 Turvallisen tilan periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja sen järjestöissä toimimisen
423 turvallisuutta. Kaikkia järjestöjä kannustetaan luomaan turvallisen tilan periaatteet TYyn
424 vastaavien pohjalta. Turvallisen tilan periaatteet ohjaavat jäseniä, tapahtumaosallistujia tai muuta
425 rajattua ihmisryhmää, jolle turvallisen tilan periaatteet on luotu ja tuotu käyttöön.

- 426 • Kohtele toisia, niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan. Huomioi, että jokainen meistä on
427 yksilö ja eroaa joskus paljonkin esimerkiksi henkilökohtaisten rajojen suhteen. Älä yleistä
428 omia mieltymyksiäsi.
- 429 • Teemme jatkuvasti oletuksia toisten ihmisten ominaisuuksista, kuten alkuperästä,
430 sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta vastaavasta. Et voi kuitenkaan
431 tietää toisen kokemuksia, ajatuksia ja elämäntilannetta, saati itsemääriteltä identiteettiä
432 hänen puolestaan. Pyri siis tiedostamaan tekemäsi oletukset ja vältä toimimista niiden
433 pohjalta.
- 434 • Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi. Muiden kokemusta ei ole sopivaa
435 määritellä heidän puolestaan.
- 436 • Ole avoin ja kuuntele, kunnioita toista ihmisenä yli omien ennakkoluulojesi. Älä
437 kyseenalaista tai tuomitse toisen erilaisuutta. Vaadi kunnioitusta myös itsellesi.
- 438 • Anna tilaa. Huolehdi, että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät osalliseksi.
- 439 • Käytä kieltä joka on ymmärrettävää myös oman viiteryhmän ulkopuolisille.
- 440 • Älä käytä hyökkäviä puheenvuoroja tai eleitä toisia ihmisiä kohtaan, ei paikalla olevia eikä
441 tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- 442 • Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla. Ei tarkoittaa ei. Lopeta tai
443 muuta käytöstäsi jos toinen sitä pyytää. Se mikä tuntuu sinusta hyvältä, ei välttämättä
444 toisen mielestä tunnu samalta. Pyri tulkitsemaan tilannetta ja toista osapuolta. Varmin
445 toimintatapa on kysyä, kuunnella ja kunnioittaa.
- 446 • Asiattomasta kohtelusta saa antaa asiallista ja rakentavaa palautetta. Jos joku antaa sinulle
447 palautetta toiminnastasi, kuuntele palautteen antajaa. Suhtaudu avoimesti saamaasi
448 palautteeseen ja pyri huomioimaan palaute jatkossa.
- 449 • Jos kaipaat ongelmatilanteisiin apua tai tukea, älä epäröi pyytää sitä.

450

451 **III. Yhdenvertaisuustarkkailija**

452

453 Yhdenvertaisuustarkkailijan tehtävää kehitetään ohjelman voimassaoloaikana. Jotta
454 yhdenvertaisuustarkkailijan rooli voidaan luoda TYyn toimintaan, on seuraavaksi kirjattu
455 huomioitavia asioita.

456 Yhdenvertaisuustarkkailijat seuraavat tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja hyvien tapojen
457 toteutumista tapahtumassa tai tapahtumajaksossa.

458 He voivat raportoida tapahtuman onnistuneisuudesta yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja
459 keskustella tästä esimerkiksi tapahtuman järjestäjän kanssa.

460 Yhdenvertaisuustarkkailijan raportoinnin ja huomioiden pohjalta tapahtumia ja toimintaa
461 voidaan kehittää tulevaisuudessa.

462 Yhdenvertaisuustarkkailijan yhteystiedoista on tiedotettu selkeästi tapahtuman osallistujille, jotta
463 he voivat tarvittaessa ilmoittaa havainnoistaan tai kokemuksistaan tarkkailijalle.
464 Yhdenvertaisuustarkkailija ei ryhdy jatkotoimenpiteisiin ilman suostumusta.

465 Yhdenvertaisuustarkkailijat eivät toimi yksin, vaan heitä on aina vähintään kaksi.

466 Yhdenvertaisuustarkkailijat jalkautetaan osaksi TYyn toimintaa tapahtuma kerrallaan.

467 Kartoitetaan, kuka tai ketkä voivat toimia yhdenvertaisuustarkkailija -nimikkeen alla, jottei sitä
468 väärinkäytetä ja se säilyttää merkityksensä.

469 TYyn hallitus vastaa yhdenvertaisuustarkkailijoiden nimeämisestä tapahtuma- ja
470 toimintakohtaisesti.